

MANIFEST
SENTER FOR
SAMFUNNSANALYSE

NOTAT NR 2-2010

«HEROES OF HUMAN RIGHTS»

Tilhengere av militærkupp ved Oslo Freedom Forum 2010

TRE TILHENGERE AV MILITÆRKUPP

SE DEM PÅ FILM:
Dokumentasjon for flere momenter i dette notatet er samlet i en kort film som kan sees på manifestanalyse.no eller hos Vimeo: vimeo.com/11150995

Dokumentasjonen viser hvilke handlinger Leopoldo López utførte i forbindelse med militærkuppet.

Filmen viser også hvordan Marcel Graniers TV-kanal RCTV agerte som talerør for kuppgeneralene og innførte hard sensur mot tilhengerne av den folkevalgte presidentens regjering.

Oslo Freedom Forum inntar hovedstaden 26. til 29. april med verdenskjente deltakere som Lech Walesa, Garry Kasparov og Ingrid Betancourt – og en lang rekke prominente gjester som skal fremme «freedom and human rights». Arrangørene (Civita og Human Rights Foundation) har i år fått med flere symboltunge representanter for Nobelpris-landet Norge, som disse:

- Oslosenteret for fred og menneskerettigheter
- Nobels fredssenter
- Utenriksdepartementet
- Oslo Kommune (som gir 1,6 millioner kroner til arrangementet, mot stemmene til venstresiden i bystyret)

Det er grunn til å spørre om alle som støtter Oslo Freedom Forum vet at det blant årets «Voices of Freedom» og «Heroes of Human Rights» er to personer som så sent som 2002 støttet aktivt opp om et latinamerikansk militærkupp som ble fordømt av Norges regjering. Dette er **Marcel Granier** og **Leopoldo López**. De var begge markante tilhengere av militærkuppet mot Venezuelas folkevalgte president (samt mot regjering, nasjonalforsamling, høyesterett og lokale folkevalgte) våren 2002. Dette kuppet ble fordømt av det internasjonale samfunn. En tredje taler under Oslo Freedom Forum – **Armando Valladares** – har det siste året gitt sterk støtte til militærkuppet i Honduras (juni 2009), som ble fordømt av både president Obama og Vesten for øvrig.

Hendelsene i Venezuela og Honduras, sammen med kuppet på Haiti i 2004, demonstrerer at Latin-Amerikas ubehagelige tradisjon for militærkupp mot lovlig valgte regjeringer ikke er et problem fra fortiden, men en fare som spres frykt i befolkningene her og nå. Det er grunn til å spørre om Oslosenteret for fred og menneskerettigheter, Nobels fressenter og Oslo kommune virkelig ønsker å assosiere seg med aktører som opprettholder denne tradisjonen. Latin-Amerikas demokratier er fortsatt ikke ute av den mørke skyggen fra blodige militærkupp mot regjeringer som ikke føyer seg for de gamle maktelitens krav.

I både Honduras og Venezuela var arbeidsgiverforeningene pådrivere og støttespillere for kuppregimene. Det vil overraske mange i Norge hvis NHO (Civitas største eier) nå vil nærme seg den typen latinamerikanske arbeidsgiversammenslutninger som går i spissen for militærkupp mot befolkningenes lovlig valgte regjeringer.

Det kan også være grunn til å se nærmere på hvem som står bak arrangementet Oslo Freedom Forum.

MILITÆRKUPPET DER GRANIER OG LOPEZ VAR INVOLVERT (2002)

Den 10. april 2002 gikk en rekke generaler fra Venezuelas væpnede styrker ut og krevde den lovlig valgte presidenten og regjeringens avgang. Dagen etter, med opptøyer i hovedstadens gater, ble presidentpalasset omringet av panserstyrker fra hæren og president Hugo Chávez ble arrestert og bortført.

Amnesty International beskriver det videre hendelsesforløpet slik:

«Under den påfølgende krisen, tvang høyre militærbefal presidenten ut av sitt embete og satte ham i arrest. Etter kuppet ble en de facto sivil-militærjunta etablert under

ledelse av Pedro Carmona, leder for arbeidsgiverforeningen FEDECAMARAS. De facto-regjeringen utstedte drakoniske dekretter, inkludert oppløsning av Nasjonalforsamlingen og summariske avsettelse av høyesterett, statsadvokaten og sivilombudsmannen. Politiet gjennomførte raid mot hjemmene til en rekke av president Chávez' tilhengere. Blant de som ble ulovlig arrestert var en minister og en representant for nasjonalforsamlingen. Det var bred motstand og fordømmelse av den ukonstitusjonelle og summariske avsettelsen av Chávez samt de ulovlige arrestasjonene av tilhengerne hans og den vilkårlige makten de facto-regjeringen tilranet seg.»¹

Diktaturets leder Carmona opphevet også lokaldemokratiet. Carmona utstedte et dekret som gav ham selv myndighet til å avsette folkevalgte delstatsguvernører og ordførere og erstatte disse med personer han selv skulle utpeke.² Kuppmakerne og deres tilhengere i ledelsen av private massemedier innførte hard sensur. Venezuelas offentlige TV-kanal ble rett og slett stengt.

Militære toppledere var dypt involvert i planleggingen og gjennomføringen av kuppet. De ønsket ikke å kalles «militærjunta», men ønsket å utpeke landets nye leder og være representert i kuppregjeringen, ifølge New York Times' rapportering.³

Fordømt av USA og verden for øvrig

Militærkuppet mot Venezuelas lovlig valgte president og regjering ble fordømt av en hel verden. Også USA under George W. Bush fordømte den ulovlige avsettelsen av en folkevalgt president: «Once those events took place, the United States did move to condemn it [...] We explicitly told opposition leaders that the United States would not support a coup,» uttalte talsmann for Det hvite hus Ari Fleisher 17. april 2002.⁴

Demokratenes senator Christopher Dodd, med ekspertise på Latin-Amerika, uttalte: «While all the details of the attempted coup in Venezuela are not yet known, what is clear is that the vast majority of governments in the hemisphere lived up to their responsibilities under the Inter-American Democratic Charter, and denounced the unconstitutional efforts to take power from a government which had been freely elected»⁵

To av Kristin Clemets profilerte gjester under Oslo Freedom Forum var aktive støttespillere for dette militærkuppet mot en folkevalgt president og regjering.⁶ **Leopoldo López** deltok personlig, sammen med politistyrken han kommanderte, i arrestasjonen av landets lovlig innsatte justisminister. **Marcel Granier** var til stede i presidentpalasset og gratulerte kupptilhengerne som samme dag avsatte regjeringen og høyesterett og innsatte Pedro Carmona som diktator. Carmona-regimets forsvarsminister takket offentlig medienes innsats – der RCTV spilte en sentral rolle – for viktige bidrag til avsettelsen av den lovlig valgte regjeringen.

¹ <http://www.amnesty.org/en/library/asset/AMR53/006/2003/en/7cb5c132-d704-11dd-b0cc-1f0860013475/amr530062003en.html>

² http://news.bbc.co.uk/1/hi/spanish/latin_america/newsid_3718000/3718810.stm

³ <http://www.nytimes.com/2002/04/20/world/venezuela-s-2-fateful-days-leader-is-out-and-in-again.html?scp=2&sq=carmona%20venezuela&st=cse>

⁴ <http://www.nytimes.com/2002/04/17/world/us-cautioned-leader-of-plot-against-chavez.html?n=Top/Reference/Times%20Topics/People/F/Fleischer,%20Ari>

⁵ <http://www.nytimes.com/2002/04/17/world/us-cautioned-leader-of-plot-against-chavez.html?n=Top/Reference/Times%20Topics/People/C/Chavez,%20Hugo&pagewanted=1>

⁶ Kuppet støttespillere benekter ofte sin delaktighet, med henvisning til at man ikke er *dømt* i etterkant. Dette argumentet underslår imidlertid at den folkevalgte presidenten Hugo Chávez 31.12.2007 utstedte et dekret (kontroversielt blant kuppets motstandere) som ga *amnesti* til alle som var dømt eller under etterforskning for forbrytelser i forbindelse med kuppet. Den ulovlige frihetsberøvelsen av justisminister Chacín, der López ledet an, var blant forbrytelsene nevnt i dette dekretet. (Amnestiet omfattet imidlertid ikke personer som hadde tatt livet av noen i forbindelse med kupphandlingene). For øvrig er amnesti, immunitet og straffrihet i etterkant snarere regelen enn unntaket i Latin-Amerikas lange historie av militære kupp mot lovlige myndigheter, men det er ikke slik at de juridiske løsningene endrer de faktiske handlingene er begått. Kilder:

<http://tvnz.co.nz/content/1528619/425822.html> og http://venezuelanalysis.com/news/3030?quicktabs_2=3

LEOPOLDO LOPEZ SIN ROLLE I MILITÆRKUPPET

(Leopoldo López var i 2002 ordfører i den selvstyrte hovedstadsbydelen Chacao – en av de rikeste kommunene ikke bare i Venezuela, men hele Latin-Amerika. Han representerte partiet Primero Justicia, som var en aktiv pådriver for kuppet. Som ordfører disponerte López en egen væpnet politistyrke kalt Polichacao.)

1. Kort tid før den voldelige bortføringen av landets lovlig valgte president, stilte Leopoldo López på TV sammen med sin partileder og en rekke menn fra partiet Primero Justicia og **forlangte at forlangte at alle landets demokratiske institusjoner skulle oppløses**. Hans opptreden kan sees på film (se fotnote).⁷

2. Dagen etter bortføringen av presidenten kommanderte López sin lokale, væpnede politistyrke til å **arrestere landets lovlig innsatte justisminister – Ramón Rodríguez Chacín** – i hans hjem. **López deltok**

personlig i arrestasjonen, som var en av mange militærjuntaen hadde beordret for å fengsle viktige støttespiller for de demokratiske valgte myndighetene. I et intervju samme dag beskriver López i detalj hvordan han selv var med og brøt opp døren hjemme hos justisministeren som skulle arresteres. Arrestasjonen av justisminister Chacín og intervjuet med López på stedet kan sees på film (se fotnote).⁹

3. Etter kupphandlingene – da presidenten var bortført og Carmona innsatt som diktator – opptrådte López sammen med representanter for kuppmakerne på TV. I TV-kanalen Venevisions program 24 Horas satt López sammen med blant andre kontreadmiral

Carlos Molina Tamayo i en samtale som forløp med smil og latter. Carlos Molina Tamayo var ikke bare en av de militære frontfigurene for kuppet, men ble også *utnevnt av diktator Pedro Carmona* til en høy militær stilling i det kortvarige diktatorregimet (sjef for «Casa Militar»).¹⁰ Kuppmaker Molina Tamayo beskrev i denne samtalen den store

«planen» som nå var gjennomført – den væpnede bortføringen av Venezuelas folkevalgte president. Dette kan sees på film.¹¹

Under Oslo Freedom Forum opptreer Leopoldo López som «Hero of Human Rights».

MARCEL GRANIER SIN ROLLE I MILITÆRKUPPET

(Marcel Granier er administrerende direktør for mediekonsernet IBC. IBC eier RCTV, der Granier er leder.)

1. Marcel Granier var personlig hjertelig til stede i presidentpalasset like etter kupphandlingen. **Han klemmer og gratulerer kuppets støttetropper,**

⁷ Se film, 1:32–2:16. På nett: <http://vimeo.com/11150995> (lastet ned fra dailymotion.com).

⁹ Se film, 0:20–1:32. (Opptak fra den private kanalen RCTV, lastet ned fra Youtube).

¹⁰

http://www.elpais.com/articulo/internacional/Militares/militares/Venezuela/elpepiint/20020421/elpepiint_5/Tes

¹¹ Se film, 4:37–6:06. López vises til venstre i bildet ved 5:00, 5:22 og 5:53. (Gjengitt i den prisbelønte, irske dokumentaren «The revolution will not be televised» (2003), lastet ned fra Youtube.)

Partiledelsen i Primero Justicia. Leopoldo López lengst til høyre.

Fra Venevision: Leopoldo López til venstre, Carlos Molina Tamayo til høyre.

som er til stede for å feire innsettelsen av Carmona-regimet. Graniers feiring i kupplasset kan sees på video (se fotnote).¹²

2. Forut for militærkuppet var Graniers TV-stasjon RCTV blant mediene som mest aktivt fremmet kravet om de folkevalgtes avgang.¹³ Under selve militærkuppet satt general i Nasjonalgarden Alberto Camacho Kairuz i sofaen i RCTVs studio, så inn i kamera og fortalte aktørene innen de militære styrker som fortsatt motsatte seg kuppet at «hele landet er under de væpnede styrkers

kontroll, her finnes ingen motstand, landets regjering har nedlagt sine verv». Camacho advarte de som forsøkte å forsvare presidentpalasset mot at det kunne bli et «blodbad». Han fortalte RCTVs seere at enhver motstand ville være «meningsløs». RCTVs programleder sitt kritiske spørsmål rettet seg ikke mot militærkuppet, men mot det faktum at det fortsatt var en general som forsvarte det omringede presidentpalasset, «uten godkjenning fra hærsjefen,» som

programlederen formulerte det.¹⁴ I løpet av dagene da militærkuppmakerne hadde makten, snakket de åpent på TV om hvordan massemediene hadde hjulpet dem med å få avsatt den lovlige valgte regjeringen. Carmona-juntaens forsvarsminister Hector Ramírez uttalte at «heldigvis har vi et stort våpen, som er mediene»¹⁵.

Graniers kanal RCTV ble spesifikt takket under programmet 24 Horas på den private TV-stasjonen Venevision, under et innslag som samlet flere av militærkuppets frontfigurer. I en lystig samtale med kontreadmiral **Carlos Molina Tamayo** og **Leopoldo López** om planleggingen og gjennomføringen av kuppet, uttalte eieren av det private meningsmålingsbyrået Ceca, Víctor Manuel Garcia: «Takk RCTV».¹⁶

3. Under selve kuppet hevdet Graniers RCTV at den folkevalgte presidenten var gått av frivillig, mens sannheten var at han var bortført av militæret. Hans TV-stasjon RCTV neket å rapportere om de store folkelige protestene mot militærkuppet og forbød journalistene å rapportere den lovlige regjeringens side av saken.¹⁷

RCTVs nyhetssjef Andrés Izarra, tidligere journalist i CNN, gikk av i protest mot regimet i Graniers TV-kanal. I et intervju kort tid etter kuppet fortalte han at «sensuren ble innført fra fredag morgen [timer etter at Chávez ble bortført]][...] Det var ordren fra kanalens sjef: 'Følg instruksjonen eller gå av'. Dette var uetisk og går mot mine prinsipper så jeg sa opp øyeblikkelig», forklarte Izarra i et intervju like etter militærkuppet.¹⁸

Under Oslo Freedom Forum opptre Granier som en av konferansens «Voices of Freedom».

¹² Se film, 6:44–7:37. (Klippet er hentet fra et politisk satireprogram på den venezuelanske statskanalen, lastet ned fra Youtube.) Granier har senere offentlig innrømmet at han var i presidentpalasset den dagen Carmona-diktaturet ble innstiftet.

¹³ <http://www.naomiklein.org/articles/2003/02/venezuelas-media-coup>

¹⁴ Se film, 3:43–4:36. (Program fra RCTV, lastet ned fra Youtube.)

¹⁵ Tidligere viseadmiral Hector Ramírez kom med uttalelsen på den private TV-kanalen Venevision. På nett: <http://www.youtube.com/watch?v=5qSGffnkgBA&feature=related> (5:50 ut i klippet).

¹⁶ Se film, 4:45–5:03. (Fra Venevisions program 24 Horas gjengitt i den prisbelønte, irske dokumentaren «The revolution will not be televised» (2003), lastet ned fra Youtube.)

¹⁷ <http://www.naomiklein.org/articles/2003/02/venezuelas-media-coup>

¹⁸ Se film, 6:08–6:44. (Fra den prisbelønte, irske dokumentaren «The revolution will not be televised» (2003), lastet ned fra Youtube.) Izarra ble to år senere kommunikasjons- og informasjonsminister i Venezuela.

ARMANDO VALLADARES' STØTTE TIL KUPPET I HONDURAS

Kubansk-fødte Armando Valladares er nå amerikansk statsborger og har vært styreleder i Human Rights Foundation – som står bak Oslo Freedom Forum.

Valladares har det siste året vært en ivrig talsmann for støtte til militærkuppet som fant sted mot Honduras' lovlige valgte president Manuel Zelaya i 2009. Zelaya ble valgt til president med støtte fra 52 prosent av velgerne i 2005. 28. juni i fjor ble han pågrepet av væpnede soldater som brøt seg inn i presidentboligen. De bortførte Zelaya og deporterte ham til Costa Rica.¹⁹

Kuppet som Kristin Clemets gjest støtter opp om ble fordømt av FN, EU og Organisasjonen av amerikanske stater (OAS). OAS utviste Honduras på grunn av kuppet og nektet å anerkjenne kuppregimets Roberto Micheletti som legitim president.²⁰ FN vedtok en resolusjon som krevde gjeninnsettelse av president Zelaya. Micheletti truet med å arrestere den valgte presidenten dersom han returnerte til hjemlandet.

USAs president Barack Obama sluttet seg til fordømmelsen av kuppet i Honduras: «Det vil sette en forferdelig standard om vi begynner å bevege oss baklengs tilbake til epoken der militærkupp blir sett på som en måte å oppnå politisk endring, heller enn demokratiske valg.»²¹ Valladares reagerte sterkt mot dette. I et innlegg publisert på nettsidene til avisen *Diario Las Americas* brukte han ord som «urettferdighet» og «hykleri» om utenriksminister Hillary Clintons håndtering av internasjonale spørsmål, deriblant kuppet i Honduras. Valladares advarte Obama mot «å dytte Honduras ned i Chavist-avgrunnen».²²

Michelettis regime slo hardt ned på yttingsfriheten og stengte flere radio- og TV-kanaler.²³ Amnesty International (AI) rapporterte om omfattende brudd på menneskerettighetene under Michelettis ulovlige styre.²⁴ En rekke journalister er drept, og Honduras er blitt verdens farligste land for pressemedarbeidere, ifølge Reportere uten grenser.²⁵

Kuppmakerne har takket Valladares for støtten. Micheletti-regimet tildelte ham ordenen «José Cecilio del Valle» i kommandørs grad, som ifølge *Diario las Americas* er den høyeste æresbevisningen gitt av republikken til noen utlending.²⁶

Under Oslo Freedom Forum 2010 opptrer Armando Valladares som «Hero of Human Rights».

¹⁹ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/8123126.stm>

²⁰ <http://www.vg.no/nyheter/utenriks/artikkel.php?artid=560176>

og
http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:w4TD5E9ftXEJ:www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressdata/en/cfsp/108808.pdf+%22european+union%22+honduras&hl=no&gl=no&pid=bl&srcid=ADGEESh-Rf1i7w_dRhuSZJ-OmHEjBONqyUo04-auhWEZunHkDc2TZq2-c1UBe8HH4hiVEoM_UHusPQHArx_Z6iebb_r4Z7I8XHSpBlh_yZmfpfF15CDRoj247AK-hkBQp_SrIN1DGJrl&sig=AHIEtbQey_fcoq2d_aNHgNAvmjcnxliB4w

²¹ <http://www.reuters.com/article/idUKTRE55S5j220090629>

²² <http://www.diariolasamericas.com/news.php?nid=81963&clave=a%3A1%3A%22kerensky%22%3B>

²³ <http://online.wsj.com/article/SB124658463338890161.html>

²⁴ <http://www.amnesty.org/en/library/asset/AMR37/004/2009/en/0bef3d1b-ed50-46bc-8bb3-3f8ca416016c/amr370042009eng.pdf>

²⁵ <http://www.laht.com/article.asp?ArticleId=354663&CategoryId=23558>

²⁶ <http://www.diariolasamericas.com/news.php?nid=89940&clave=a%3A1%3A>

«HUMAN RIGHTS FOUNDATION» OG THOR HALVORSSSEN

Primus motor bak Oslo Freedom Forum (HRF) er norsk-venezuelanske Thor Leonardo Halvorssen Mendoza (f. 1976) og hans USA-baserte stiftelse Human Rights Foundation (grunnlagt 2005).

I Norge samarbeider HRF med høyresidens tankesmie Civita. Civitas leder Kristin Clemet er også ansvarlig i foreningen Oslo Freedom Forum, som er den formelle arrangøren i Norge.

POLITISK STÅSTED

Halvorssen driver også filmselskapet Moving Picture Institute, som har en tydelig politisk agenda. **Han omtales av Dagens Næringsliv som «en slags høyresidens Michael Moore som angriper miljøbevegelsen og den politiske venstresiden».**²⁷

FAMILIEBAKGRUNN

Halvorssens familiebakgrunn er Venezuelas ypperste politiske og økonomiske elite. Hans far Thor Halvorssen Hellum er sønn av Norges konsul til Venezuela, ble rik forretningsmann og giftet seg inn i «en av landets mektigste familier», Mendoza.²⁸ Han representerte selskaper som Dunlop og Ericsson, ble utnevnt til direktør for det statlige teleselskapet i Venezuela og styremedlem i flyselskapet Viasa. Halvorssen senior kjente presidenten og vant «medlemskap i de innerste politiske sirkler og eksklusive Caracas Country Club».²⁹

Familiens politiske engasjement lå til høyre for den politiske skalaen i Norge. **Halvorssen senior jobbet ifølge Associated Press for USAs etterretningsorganisasjon CIA fra midten av 1980-tallet³⁰ og «støttet blant annet Contras i kampen mot sandinistene».**³¹ Contras var militsen som førte væpnet kamp mot Nicaraguas folkevalgte regjering (ledet av Daniel Ortega), med rundt 100.000 drepte som et av resultatene. Contras' metoder var så ekstreme at Kongressen i USA forbød amerikansk finansiering av militsen. CIA omgikk forbudet ved å gi Contras penger fra ulovlig våpensalg til Iran. Avsløringen av dette førte til den enorme Iran-Contras-skandalen.³² Det var disse kreftene, langt til høyre for Kongressen i USA, familien Halvorssen var involvert med. «Thor Halvorssen junior husker ennå hvordan hjemmet i Venezuela var fullt av nicaraguanske antisandinister som holdt møter,» ifølge Dagens Næringsliv.³³

Halvorssen senior ble senere utnevnt til statlig bekjemper av narkotikakartellene, noe som førte ham opp i alvorlige problemer, fengsling og etter hvert til eksil i Miami. Thor Halvorssen jr studerte i USA, som sin far. Han har det siste tiåret engasjert seg sterkt i kampen mot Venezuelas president

²⁷ DN, 29.3.2008.

²⁸ DN, 29.3.2008.

²⁹ DN, 20.1.1996.

³⁰ VG, 21.11.1993.

³¹ DN, 29.3.2008.

³² <http://www.nytimes.com/1987/11/19/world/iran-contra-report-arms-hostages-contras-secret-foreign-policy-unraveled.html>

³³ DN, 29.3.2008.

Hugo Chávez, som er forhatt av stort sett hele den økonomiske og tidligere politiske eliten i landet, men også valgt av folket i 1998, 2000 og 2006, med henholdsvis 56, 60 og 63 prosent av stemmene.

KRITIKK MOT HUMAN RIGHTS FOUNDATION

Fra flere hold settes det spørsmålsteget ved om Human Rights Foundation er en genuin menneskerettighetsorganisasjon eller en høyreorientert politisk aktør med en annen agenda.

• HRF-representant vil styrte president Chávez med vold:

HRFs representant i Storbritannia, **Aleksander Boyd**, har blitt kritisert for å ta til orde for å styrte Venezuelas folkevalgte president med vold. Blant formuleringene som har vakt oppsikt, er disse:

«I wish I could fly over Caracas slums throwing the dead bodies of the criminals that have destroyed my country».

«Advocating for violence yes I have mentioned in many occasions that in my view that is the only solution left for dealing with Chávez.»³⁴

• Bolivia knytter HRF til attentatforsøk mot president Evo Morales:

HRFs representant i Bolivia, **Hugo Achá**, ble 4. mai 2009 offisielt anklaget av Bolivias påtalemyndighet for å ha bidratt i organiseringen og finansieringen av et attentatforsøk mot landets president Evo Morales. Det angivelige drapsforsøket – det ble funnet mengder av våpen – endte i skuddveksling mellom boliviansk politi og leiesoldater i Hotel Las Américas i byen Santa Cruz 16. april 2009. Blant de drepte terroristene var ungarsk-ættede **Eduardo Rózsa-Flores**, frivillig på kroatisk side under Balkan-krigene og kjent for sine bånd til det høyreekstreme Jobbik-partiet i Ungarn (som holder seg med den paramilitære Ungarske Garde).³⁵

BBC refererer Rózsa-Flores' siste TV-intervju, der han forteller om sine planer om å grunnlegge en milit i samarbeid med de lokale lederne i bolivianske Santa Cruz (hvor han ble født) for å kreve selvstyre for Santa Cruz eller løsrivelse fra Evo Morales' Bolivia.^{36,37} Den offisielle etterforskningen av attentatplanene pekte i samme retning: Den politiske og økonomiske eliten i Santa Cruz, som misliker Morales slik eliten i Venezuela misliker Chávez, hadde ifølge påtalemyndighetene finansiert og organisert attentatmennenes opphold, og dette i samarbeid med Human Rights Foundation Bolivia.³⁸

HRF var utvilsomt involvert i kampanjen for «folkeavstemning» om løsrivelse av Santa Cruz fra Bolivia. Avstemningen om selvstendighet for Santa Cruz hadde ingen lovlig status og det ble derfor ikke sendt valgobservatører fra Organisasjonen av amerikanske stater (OAS),³⁹ som tvert imot mente til respekt for Bolivias «territoriale integritet».⁴⁰ Til gjengjeld reiste HRF-president Thor Halvorssen personlig til Santa Cruz for å overvære avstemningen, som «valgobservatør»,⁴¹ noe de lokale styresmaktene (drivkreftene for løsrivelse) gjorde et poeng av.⁴²

HRFs Hugo Achá har benektet enhver befattning med de angivelige attentatplanene som førte til trefninger i april 2009, men innrømmer å ha møtt

³⁴ <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2007/sep/01/friendsinlowplaces>

³⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Eduardo_R%C3%B3zsa-Flores

³⁶ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/8013617.stm>

³⁷ <http://americas.irc-online.org/am/6178>

³⁸ <http://americas.irc-online.org/am/6178>

³⁹ http://news.bbc.co.uk/hi/spanish/latin_america/newsid_7383000/7383181.stm

⁴⁰ <http://www.elnuevodiario.com.ni/internacionales/14825>

⁴¹ <http://www.thehrf.org/media/080505.html>

⁴² http://news.bbc.co.uk/hi/spanish/latin_america/newsid_7383000/7383181.stm (se nest siste avsnitt)

militismannen Rózsa-Flores ved noen anledninger.⁴³ Achá har flyktet til USA og HRF Bolivia har nye lederfigurer.

Mens bolivianske myndigheter mener denne skyteepisoden og påfølgende etterforskning i Santa Cruz avslører HRFs sanne karakter, mener HRF mener hendelsen tvert imot blir misbrukt av regjeringen til å sverte brysomme kritikere. Blant annet har vitner for påtalemakten (arresterte i attentatepisoden som valgte å samarbeide med myndighetene) senere trukket sine utsagn og påstått de ble avgitt under tortur.⁴⁴

• **Hemmelige pengeskilder**

Human Rights Foundation bekjenner seg til «the fullest possible transparency in all of our decisions, methods, and principles». **Like fullt holder organisasjonen alle sine finansieringskilder hemmelige.** Alt offentligheten får vite, er at HRF opererer takket være generøsiteten til «individer og stiftelser» og hevder å ikke motta penger fra noen regjering.⁴⁵

Særlig i lys av Latin-Amerikas lange historie av utenlandsk innblanding i suverene staters politiske liv, kan hemmeligholdet om HRFs pengeskilder svekke organisasjonens troverdighet som uavhengig aktør uten annen politisk agenda enn å fremme frihet og menneskerettigheter.

---

⁴³ <http://americas.irc-online.org/am/6178>

⁴⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Human_Rights_Foundation#cite_note-dc55-54

⁴⁵ <http://www.thehrf.org/aboutus.html>

STØTTESPILLERE I USA: «FREEDOM HOUSE»

Freedom House er blant de amerikanske aktørene som støtter opp om Oslo Freedom Forum. Freedom House (opprettet 1941) holder til i Washington D.C. og er gjentatte ganger kritisert for å bruke sitt budskap om «frihet» som dekke for en politisk agenda som sikter mot å styrke USAs makt i strid med andre lands interesser, ikke minst i Latin-Amerika.⁴⁶ Freedom House selv fastslår at «American leadership in international affairs is essential to the cause of human rights and freedom».⁴⁷

FINANSIERING: NATIONAL ENDOWMENT FOR DEMOCRACY (NED)

Freedom House kaller seg en uavhengig organisasjon, og har det meste av sin finansiering (i senere år mellom 66 og 80 prosent) fra USA-staten, primært gjennom National Endowment for Democracy (NED).⁴⁸

NED (opprettet under president Reagan i 1984) har overtatt deler av arbeidet med innblanding i andre lands forhold som CIA har vært beryktet for. En av hjernene bak National Endowment for Democracy vedgikk i Washington Post 22.09.1991 at «**Mye av det vi [NED] gjør i dag ble gjort i det skjulte av CIA for 25 år siden**».⁴⁹

Nærheten til CIA blir understreket av at tidligere CIA-sjef James Woolsey Jr i januar 2003 ble styreleder i National Endowment for Democracy.⁵⁰ Blant NEDs tidligere styremedlemmer (trustees) finnes kjente navn fra den mer krigerske delen av USAs høyreside, som Donald Rumsfeld, Samuel Huntington og Paul Wolfowitz.⁵¹

POLITISKE KONTROVERSER

20. mars 2003 gikk Freedom House offentlig ut med støtte til USAs folkerettsstridige invasjon av Irak (en invasjon de fleste europeiske regjeringer, inkludert regjeringen Bondevik, tok avstand fra). Freedom House kunngjorde i anledning invasjonen at «**We have great confidence in the professionalism of U.S. troops and the commitment of the U.S. military to respect basic human rights**».⁵²

Ifølge Financial Times er Freedom House blant organisasjonene George W. Bush-administrasjonen valgte ut til å drive USA-finansierte «**hemmelige aktiviteter**» inne i Iran.⁵³

⁴⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Freedom_house

⁴⁷ <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=2>

⁴⁸ Freedom House 2006 Annual Report;

http://www.freedomhouse.org/uploads/special_report/49.pdf

Freedom House 2007 Annual Report, Financial statements:

http://www.freedomhouse.org/uploads/special_report/72.pdf

⁴⁹ Blum, Rogue State: A Guide to the World's Only Superpower, 2000, s. 180, referert på Wikipedia:

http://en.wikipedia.org/wiki/National_Endowment_for_Democracy

⁵⁰ <http://www.freedomhouse.org/uploads/pdf/ws2003.pdf>

⁵¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Freedom_house

⁵² <http://www.freedomhouse.org/uploads/pdf/ws2003.pdf>

⁵³ <http://www.ft.com/cms/s/0/48d26298-c052-11da-939f-0000779e2340.html>

Freedom House (ved daværende direktør Adrian Karatnycky) **argumenterte mot opprettelsen av Den internasjonale straffedomstolen (ICC)**, med henvisning til bekymring for at amerikanske soldater kunne bli tiltalt hvis operasjonene deres skulle «føre til sivile tap».⁵⁴

KRITIKK MOT FREEDOM HOUSE

Freedom House er kraftig kritisert for sin holdning til latin-amerikanske diktaturstater og grove menneskerettighetsbrudd. I boken *Manufacturing Consent* skriver amerikanske Noam Chomsky og Edward Herman om hvordan regimet i El Salvador tidlig på 1980-tallet massakrerte sivile⁵⁵ for å skremme befolkningen når det nærmet seg «valg». Freedom House omtalte disse salvadoranske valgene som «beundringsverdige» (admirable).⁵⁶ Noam Chomsky omtaler Freedom House som «a virtual propaganda arm of the government and international right wing».⁵⁷

Fra den amerikanske Kongressens talerstol er Freedom House kritisert for å blande seg inn i andre lands demokratiske valg ved å aktivt støtte opp om én bestemt kandidat (som Viktor Jushenko i Ukraina).⁵⁸

Storbritannias ambassadør til Usbekistan fra 2002 til 2004 Craig Murray har skrevet at direktøren for Freedom House i 2003 fortalte ham at Freedom House ville unnlate å påpeke menneskerettighetsbrudd i Usbekistan, selv om menneskerettighetsbruddene i landet på den tiden inkluderte at fanger ble kokt til døde eller kvalt ved å påføres gassmasker med blokkerte filtre, ifølge ambassadør Murray. Begrunnelsen til Freedom House-direktøren for å se gjennom fingrene med grove menneskerettighetsbrudd var knyttet til USAs militære flybaser i Usbekistan (opprettet i forbindelse med invasjonen av Afghanistan) og frykt for at «**Freedom House was failing to keep in sight the need to promote freedom in the widest sense, by giving full support to U.S. and coalition forces**».⁵⁹ Freedom House-direktør Jennifer Windsor har avvist ambassadør Murrays framstilling av samtalen dem i mellom.⁶⁰

---

⁵⁴ Adrian Karatnycky, "This Court Should Not Be Called to Session," *Washington Post*, 6, april 1998, referert av Cato Institute: <http://www.cato.org/pubs/pas/pa-311.html>

⁵⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/El_Mozote_massacre

⁵⁶ Chomsky and Herman: *Manufacturing Consent*, Vintage 1994, s. 28, referert på Wikipedia:

http://en.wikipedia.org/wiki/Freedom_House

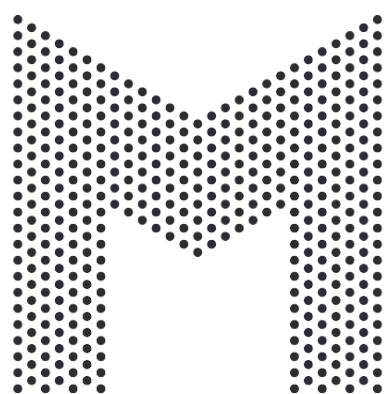
⁵⁷ Noam Chomsky, *Necessary Illusions* (1989), <http://home.nvg.org/~skars/ni/ni-c01-s04.html>

⁵⁸ Kongressrepresentant Ron Pauls innlegg 7.12.2004.

<http://www.house.gov/paul/congrec/congrec2004/cr120704.htm>

⁵⁹ <http://www.nytimes.com/2007/12/09/books/review/McKelvey2-t.html>

⁶⁰ <http://www.nytimes.com/2007/12/23/books/review/Letters-t.html>

MANIFEST
SENTER FOR
SAMFUNNSANALYSE